

European Securities and
Markets Authority

Ohjeet

compliance-toimintoa koskevista MiFID II:n vaatimuksista tietyiltä osin

Sisällysluettelo

I. Soveltamisala.....	3
Lainsäädäntöviittaukset, lyhenteet ja määritelmät.....	4
II. Tarkoitus	7
III. Noudattamista ja raportointia koskevat velvollisuudet.....	8
IV. Ohjeet compliance-toimintoa koskevista MiFID II:n vaatimuksista tietyiltä osin.....	9
1. Compliance-toiminnon velvollisuudet	9
2. Ohjeet compliance-toimintoon sovellettavista toiminnan järjestämistä koskevista vaatimuksista.....	16
3. Compliance-toimintoon kohdistuva toimivaltaisten viranomaisten tarkastelu.....	23
VI. Vastaavuustaulukko – vuoden 2020 ohjeet verrattuna vuoden 2012 ohjeisiin	25

I. Soveltamisala

Kenelle?

1. Näitä ohjeita sovelletaan toimivaltaisiin viranomaisiin ja seuraaviin rahoitusmarkkinoiden osapuoliin:
 - (i) sijoituspalveluyritykset, kun ne suorittavat sijoituspalveluja tai sijoitustoimintaa tai kun ne myyvät strukturoituja talletuksia tai antavat asiakkaille niihin liittyvää neuvontaa
 - (ii) luottolaitokset, kun ne suorittavat sijoituspalveluja tai sijoitustoimintaa tai kun ne myyvät strukturoituja talletuksia tai antavat asiakkaille niihin liittyvää neuvontaa
 - (iii) siirtokelpoisiin arvopapereihin kohdistuvaa yhteistä sijoitustoimintaa harjoittavia yrityksiä (yhteissijoitusyrityksiä) hoitavat rahastoyhtiöt, kun ne tarjoavat yhteissijoitusyrityksiä koskevan direktiivin 6 artiklan 3 kohdassa tarkoitettuja palveluja kyseisen direktiivin 6 artiklan 4 kohdan mukaisesti ja
 - (iv) vaihtoehtoisten sijoitusrahastojen hoitajat (AIFM), kun ne tarjoavat vaihtoehtoisten sijoitusrahastojen hoitajia koskevan direktiivin 6 artiklan 4 kohdassa tarkoitettuja palveluja kyseisen direktiivin 6 artiklan 6 kohdan mukaisesti.

Mitä?

2. Näitä ohjeita sovelletaan MIFID II:n 16 artiklan 2 kohdan ja delegoidun MiFID II -asetuksen 22 artiklan yhteydessä.

Milloin?

3. Näitä ohjeita sovelletaan kahden kuukauden kuluttua siitä päivästä, kun ohjeet on julkaistu ESMAn verkkosivustolla EU:n kaikilla virallisilla kielillä.
4. MiFID I:n nojalla annettuja ohjeita compliance-toimintoa koskevista MiFIDin vaatimuksista tietyiltä osin¹ ei enää sovelleta kyseisestä päivästä alkaen.

¹ ESMA/2012/388.

Lainsäädäntöviittaukset, lyhenteet ja määritelmät

Lainsäädäntöviittaukset

<i>Vaihtoehtoisten sijoitusrahastojen hoitajia koskeva direktiivi</i>	Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2011/61/EU, annettu 8 päivänä kesäkuuta 2011, vaihtoehtoisten sijoitusrahastojen hoitajista ja direktiivin 2003/41/EY ja 2009/65/EY sekä asetuksen (EY) N:o 1060/2009 ja (EU) N:o 1095/2010 muuttamisesta ²
<i>Vakavaraisuusdirektiivi</i>	Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2013/36/EU, annettu 26 päivänä kesäkuuta 2013, oikeudesta harjoittaa luottolaitostoimintaa ja luottolaitosten ja sijoituspalveluyritysten vakavaraisuusvalvonnasta, direktiivin 2002/87/EY muuttamisesta sekä direktiivien 2006/48/EY ja 2006/49/EY kumoamisesta ³
<i>Vakavaraisuusasetus</i>	Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) N:o 575/2013, annettu 26 päivänä kesäkuuta 2013, luottolaitosten ja sijoituspalveluyritysten vakavaraisuusvaatimuksista ja asetuksen (EU) N:o 648/2012 muuttamisesta ⁴
<i>ESMA-asetus</i>	Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) N:o 1095/2010, annettu 24 päivänä marraskuuta 2010, Euroopan valvontaviranomaisen (Euroopan arvopaperimarkkinaviranomainen) perustamisesta sekä päätöksen N:o 716/2009/EY muuttamisesta ja komission päätöksen 2009/77/EY kumoamisesta ⁵
<i>MiFID I</i>	Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2004/39/EY, annettu 21 päivänä huhtikuuta 2004, rahoitusvälineiden markkinoista sekä neuvoston direktiivien 85/611/ETY ja 93/6/ETY ja Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2000/12/EY muuttamisesta ja neuvoston direktiivin 93/22/ETY kumoamisesta ⁶
<i>MiFID II</i>	Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2014/65/EU, annettu 15 päivänä toukokuuta 2014, rahoitusvälineiden markkinoista sekä direktiivin 2002/92/EY ja direktiivin 2011/61/EU muuttamisesta ⁷

² EUVL L 174, 1.7.2011, s. 1.

³ EUVL L 176, 27.6.2013, s. 338–436.

⁴ EUVL L 176, 27.6.2013, s. 1.

⁵ EUVL L 331, 15.12.2010, s. 84.

⁶ EUVL L 145, 30.4.2004, s. 1.

⁷ EUVL L 173, 12.6.2014, s. 349.

Delegoitu MiFID II -asetus Komission delegoitu asetus (EU) 2017/565, annettu 25 päivänä huhtikuuta 2016, Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2014/65/EU täydentämisestä sijoituspalveluyritysten toiminnan järjestämistä koskevien vaatimusten, toiminnan harjoittamisen edellytysten ja kyseisessä direktiivissä määriteltyjen käsitteiden osalta⁸

Delegoitu MiFID II -direktiivi Komission delegoitu direktiivi (EU) 2017/593, annettu 7 päivänä huhtikuuta 2016, Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2014/65/EU täydentämisestä asiakkaiden rahoitusvälineiden ja varojen suojaamisen, tuotevalvontavelvoitteiden sekä välityspalkkioiden, provisioiden tai muiden rahallisten tai ei-rahallisten etujen tarjoamiseen tai vastaanottamiseen sovellettavien sääntöjen osalta⁹

Yhteissijoitusyrityksiä koskeva direktiivi Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2009/65/EY, annettu 13 päivänä heinäkuuta 2009, siirtokelpoisiin arvopapereihin kohdistuvaa yhteistä sijoitustoimintaa harjoittavia yrityksiä (yhteissijoitusyritykset) koskevien lakien, asetusten ja hallinnollisten määräysten yhteensovittamisesta¹⁰

Vaihtoehtoisten sijoitusrahastojen hoitajia koskeva direktiivi Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2011/61/EU, annettu 8 päivänä kesäkuuta 2011, vaihtoehtoisten sijoitusrahastojen hoitajista ja direktiivin 2003/41/EY ja 2009/65/EY sekä asetuksen (EY) N:o 1060/2009 ja (EU) N:o 1095/2010 muuttamisesta¹¹

Lyhenteet

ESMA Euroopan arvopaperimarkkinaviranomainen

Määritelmät

Yritykset Sijoituspalveluyritykset (sellaisina kuin ne määritellään MiFID II:n 4 artiklan 1 kohdan 1 alakohdassa), kun ne tarjoavat sijoituspalveluja tai sijoitustoimintaa tai kun ne myyvät strukturoituja talletuksia tai antavat asiakkaille niihin liittyvää neuvontaa; luottolaitokset (sellaisina kuin ne määritellään vakavaraisuusasetuksen 4 artiklan 1 kohdan 1 alakohdassa), kun ne tarjoavat

⁸ EUVL L 87, 31.3.2017, s. 1.

⁹ EUVL L 87, 31.3.2017, s. 500.

¹⁰ EUVL L 302, 17.11.2009, s. 32.

¹¹ EUVL L 174, 1.7.2011, s. 1.

sijoituspalveluja tai sijoitustoimintaa tai kun ne myyvät strukturoituja talletuksia tai antavat asiakkaille niihin liittyvää neuvontaa; yhteissijoitusyrityksiä hoitavat rahastoyhtiöt (sellaisina kuin ne määritellään yhteissijoitusyrityksiä koskevan direktiivin 2 artiklan 1 kohdan b alakohdassa), kun ne tarjoavat yhteissijoitusyrityksiä koskevan direktiivin 6 artiklan 3 kohdassa tarkoitettuja palveluja kyseisen direktiivin 6 artiklan 4 kohdan mukaisesti; sekä vaihtoehtoisten sijoitusrahastojen hoitajat (sellaisina kuin ne määritellään vaihtoehtoisten sijoitusrahastojen hoitajia koskevan direktiivin 4 artiklan 1 kohdan b alakohdassa), jotka ovat ulkopuolisia vaihtoehtoisten sijoitusrahastojen hoitajia, kun ne tarjoavat vaihtoehtoisten sijoitusrahastojen hoitajia koskevan direktiivin 6 artiklan 4 kohdassa tarkoitettuja palveluja kyseisen direktiivin 6 artiklan 6 kohdan mukaisesti.

II. Tarkoitus

5. Nämä ohjeet perustuvat ESMA-asetuksen 16 artiklan 1 kohtaan. Ohjeiden tarkoituksena on määrittää Euroopan finanssivalvontajärjestelmään johdonmukaiset, tehokkaat ja vaikuttavat valvontakäytännöt ja varmistaa, että 2 kohdassa tarkoitettuja compliance-toimintoa koskevia MiFID II:n vaatimuksia sovelletaan tietyiltä osin yleisesti, yhdenmukaisesti ja johdonmukaisesti.
6. ESMA myös odottaa näiden ohjeiden edistävän MiFID II:een sisältyvien compliance-toimintoa koskevien vaatimusten yhdenmukaisempaa tulkintaa ja valvontaa painottamalla useita tärkeitä kysymyksiä ja siten lisäämällä nykyisten säännösten painoarvoa. Ohjeet auttavat varmistamaan, että yritykset noudattavat yhdenmukaisia sääntelyvaatimuksia, minkä ESMA odottaa vahvistavan vastaavasti sijoittajansuojaa.

III. Noudattamista ja raportointia koskevat velvollisuudet

Ohjeiden asema

7. ESMA-asetuksen 16 artiklan 3 kohdan mukaisesti toimivaltaisten viranomaisten ja yritysten on kaikin tavoin pyrittävä noudattamaan näitä ohjeita.
8. Toimivaltaisten viranomaisten, joihin ohjeita sovelletaan, pitäisi noudattaa ohjeita asettamalla ne soveltuvien osin osaksi kansallista lainsäädäntö- ja/tai valvontakehystä myös silloin, kun tietyt ohjeet on suunnattu ensisijaisesti yrityksille. Tässä tapauksessa toimivaltaisten viranomaisten olisi valvottava, että yritykset noudattavat ohjeita.

Raportointivaatimukset

9. Kahden kuukauden kuluessa siitä päivästä, kun ohjeet on julkaistu ESMAn verkkosivustolla EU:n kaikilla virallisilla kielillä, toimivaltaisten viranomaisten, joihin näitä ohjeita sovelletaan, on ilmoitettava ESMAlle, että ne i) noudattavat, ii) eivät noudata mutta aikovat noudattaa tai iii) eivät noudata eivätkä aio noudattaa näitä ohjeita.
10. Noudattamatta jättämisen tapauksessa toimivaltaisten viranomaisten on lisäksi ilmoitettava ESMAlle syynsä näiden ohjeiden noudattamatta jättämiselle kahden kuukauden kuluessa siitä päivästä, kun ohjeet on julkaistu ESMAn verkkosivustolla EU:n kaikilla virallisilla kielillä.
11. ESMAn verkkosivustolla on mallipohja ilmoituksia varten. Kun mallipohja on täytetty, se on lähetettävä ESMAlle.
12. Yritysten ei edellytetä raportoivan, noudattavatko ne näitä ohjeita.

IV. Ohjeet compliance-toimintoa koskevista MiFID II:n vaatimuksista tietyiltä osin

13. Osana velvollisuuttaan huolehtia siitä, että yritys noudattaa MiFID II:n mukaisia velvoitteitaan, ylimmän johdon on varmistettava, että vaatimusten noudattamista koskeva toiminto (compliance-toiminto) täyttää delegoidun MiFID II -asetuksen 22 artiklassa asetetut vaatimukset.

1. Compliance-toiminnon velvollisuudet

Ohje vaatimusten noudattamiseen liittyvästä riskiarvioinnista

(Delegoidun MiFID II -asetuksen 22 artiklan 1 kohta ja 2 kohdan toinen alakohta)

Ohje 1

14. Delegoidun MiFID II -asetuksen 22 artiklan 2 kohdan mukaisesti compliance-toiminnon on tehtäviensä suorittamisen yhteydessä tehtävä riskiarviointi, jolla varmistetaan, että vaatimusten noudattamiseen liittyviä riskejä valvotaan perusteellisesti. Compliance-toiminnon on vaatimusten noudattamiseen liittyvien riskien arvioinnin perusteella laadittava riskiperusteinen valvontaohjelma, jolla määritetään sen sekä valvonnan, neuvonnan ja avustavan toiminnan painopisteet.
15. Vaatimusten noudattamatta jättämiseen liittyvien riskien arvioinnin tuloksia pitäisi hyödyntää myös compliance-toiminnon työohjelman laatimisessa ja toiminnon resurssien tehokkaassa kohdistamisessa. Vaatimusten noudattamiseen liittyvien riskien arviointia olisi tarkasteltava uudelleen säännöllisesti ja tarvittaessa päivitettävä ajan tasalle, jotta varmistetaan, että vaatimusten noudattamisen valvonnan ja neuvontatoiminnan tavoitteet, painopiste ja laajuus ovat edelleen perusteltuja.
16. Delegoidun MiFID II -asetuksen 22 artiklan 1 kohdan toisessa alakohdassa vaaditaan, että yritykseen kohdistuvan vaatimusten noudattamiseen liittyvän riskitason määrittämiseksi compliance-toiminnon on otettava huomioon kaikki yrityksen tarjoamien sijoituspalvelujen, sijoitustoiminnan ja oheispalvelujen osa-alueet. Näihin kuuluvat kaupankäynnin ja jakelun kohteena olevat rahoitusvälinelajit, yrityksen asiakkaiden luokittelut, jakelukanavat ja tarvittaessa ryhmän sisäinen organisaatio.
17. Vaatimusten noudattamiseen liittyvän riskin arvioinnissa olisi otettava huomioon MiFID II:n mukaiset velvoitteet, kansalliset täytäntöönpanosäännöt sekä toimintaohjeet, menettelyt, järjestelmät ja valvontamenettelyt, jotka yritys on ottanut käyttöön sijoituspalveluissa ja sijoitustoiminnassa. Arvioinnissa olisi myös huomioitava mahdollisten valvontatoimien tulokset sekä mahdolliset sisäisen tai ulkoisen tarkastuksen olennaiset havainnot.
18. Tunnistettuja riskejä olisi tarkasteltava uudelleen säännöllisesti ja tarvittaessa tapauskohtaisesti, jotta mahdollisesti ilmenevät uudet riskit otetaan huomioon

(esimerkiksi riskit, jotka johtuvat uusista liiketoiminta-alueista tai muista olennaisista muutoksista yrityksen rakenteessa tai asiaa koskevassa sääntelykehyksessä).

Ohje compliance-toiminnon valvontavelvoitteista

(Delegoidun MiFID II -asetuksen 22 artiklan 2 kohdan ensimmäisen alakohdan a alakohta ja 2 kohdan toinen alakohta)

Ohje 2

19. Riskiperusteisen valvontaohjelman tavoitteena on arvioida, noudattaako yritys liiketoiminnassaan MiFID II:n mukaisia velvoitteitaan ja ovatko sen sisäiset toimintaohjeet ja menettelyt, organisaatio ja valvontatoimet edelleen tehokkaita ja asianmukaisia, jotta vaatimusten noudattamiseen liittyvää riskiä voidaan valvoa perusteellisesti.
20. Jos yritys kuuluu ryhmään, vastuu compliance-toiminnosta on ryhmän kullakin yrityksellä. Tämän takia kunkin yrityksen olisi varmistettava, että sen compliance-toiminto vastaa edelleen vaatimusten noudattamiseen liittyvän riskin valvonnasta kyseisessä yrityksessä. Tämä koskee myös tapauksia, joissa yritys ulkoistaa vaatimusten noudattamisen valvontaan liittyviä tehtäviä toiselle ryhmään kuuluvalla yritykselle. Kunkin yrityksen compliance-toiminnon olisi kuitenkin huomioitava ryhmä, johon se kuuluu – esimerkiksi tekemällä tiivistä yhteistyötä muiden ryhmään kuuluvien yritysten tarkastuksesta, oikeudellisista asioista, sääntelystä ja vaatimusten noudattamisen valvonnasta vastaavan henkilökunnan kanssa.
21. Vaatimusten noudattamiseen liittyvää riskiperusteista lähestymistapaa olisi noudatettava määritettäessä compliance-toiminnossa käytettäviä asianmukaisia välineitä ja menetelmiä sekä valvontaohjelman laajuutta ja sitä, miten usein compliance-toiminnon valvontatoimia suoritetaan (valvontaa voidaan tehdä toistuvasti, tapauskohtaisesti ja/tai jatkuvasti). Compliance-toiminnon olisi myös varmistettava, että sen valvontatoimet eivät perustu pelkästään kirjalliseen aineistoon, vaan että se myös selvittää, miten toimintaohjeita ja menettelyjä toteutetaan käytännössä, esimerkiksi tekemällä paikan päällä tarkastuksia operatiivisen liiketoiminnan yksiköissä. Compliance-toiminnon olisi myös arvioitava tulevien tarkastusten laajuutta.
22. Sopivia valvontatoiminnan välineitä ja menetelmiä, joita compliance-toiminto voisi käyttää, ovat muun muassa seuraavat:
 - (a) yhdistettyjen riskimittareiden hyödyntäminen (esimerkiksi riski-indikaattorit);
 - (b) sellaisten (täydentävien) raporttien laatiminen, joilla varmistetaan johdon huomio ja joissa dokumentoidaan poikkeamat todellisten tapahtumien ja odotusten välillä (poikkeamaportti) tai ratkaisua edellyttävät tilanteet (tilaneloki);
 - (c) kohdennettu kaupankäynnin valvonta, menettelyjen tarkkailu, asiakirjoihin perustuvat tarkastukset sekä olennaisen henkilökunnan haastattelut ja/tai tarvittaessa compliance-toiminnon harkinnan mukaan yrityksen asiakkaista asianmukainen otos.

23. Valvontaohjelman olisi heijastettava yrityksen riskiprofiilin muutoksia, joita voi seurata esimerkiksi merkittävistä tapahtumista, kuten yritysostoista, tietoteknisten järjestelmien muutoksista tai uudelleenjärjestelyistä. Valvontaohjelman olisi käsitettävä myös mahdolliset korjaustoimenpiteet, joita yritys on toteuttanut MiFID II:n, siihen liittyvien delegoitujen säädösten tai täytäntöönpanosäädösten ja/tai mahdollisten kansallisten täytäntöönpanosäännösten rikkomisen seurauksena, ja kyseisten toimenpiteiden tehokkuus.
24. Compliance-toiminnon valvontatoimissa olisi otettava huomioon myös:
- (a) liiketoiminta-alueen velvollisuus noudattaa säädösten vaatimuksia;
 - (b) yrityksen liiketoiminta-alueilla toteutettavat ensimmäisen tason valvontatoimenpiteet (eli operatiivisten yksiköiden valvontatoimenpiteet vastakohtana compliance-toiminnon toteuttamille toisen tason valvontatoimenpiteille) ja
 - (c) tarkastukset, joita riskinhallintatoiminto, sisäisistä tarkastuksista vastaava toiminto tai muut valvontatoiminnot tekevät sijoituspalvelusta ja sijoitustoiminnasta.
25. Muissa valvontatoiminnoissa tehtävät tarkastukset olisi koordinoitava compliance-toiminnon valvontatoimien kanssa kunnioittaen kuitenkin eri toimintojen riippumattomuutta ja valtuuksia.
26. Compliance-toiminnon olisi osallistuttava valitusmenettelyn valvontaan, ja sen tulisi pitää valituksia merkityksellisenä tiedonlähteenä yleisten valvontatehtäviensä hoitamisen kannalta. Compliance-toiminnon ei kuitenkaan tarvitse osallistua valitusten ratkaisemiseen. Yritysten olisi tältä osin myönnettävä compliance-toiminnolle pääsy kaikkiin yrityksen vastaanottamiin asiakasvalituksiin.

Ohje compliance-toiminnon raportointivelvoitteista

(MiFID II:n 16 artiklan 2 kohta, delegoidun MiFID II -asetuksen 21 artiklan 1 kohdan e alakohta, 2 kohdan c alakohta ja 3 kohdan b alakohta, 25 artiklan 2 ja 3 kohta ja 26 artiklan 3 ja 7 kohta sekä delegoidun MiFID II -direktiivin 9 artiklan 6 ja 7 kohta ja 10 artiklan 6 ja 8 kohta)

Ohje 3

27. Delegoidun MiFID II -asetuksen 22 artiklan 2 kohdan c alakohdan ja 3 kohdan c alakohdan sekä 25 artiklan 2 ja 3 kohdan mukaisilla pakollisilla vaatimusten noudattamista koskevilla raporteilla voidaan kiinnittää johdon huomio tarvittaviin seikkoihin. Vaatimusten noudattamista koskevien pakollisten raporttien olisi käsitettävä kaikki liiketoimintayksiköt, jotka osallistuvat yrityksen sijoituspalvelujen, sijoitustoiminnan ja oheispalvelujen tarjoamiseen. Jos raportissa ei käsitellä kaikkia näitä yrityksen toimintoja ja palveluja, raportissa olisi selvästi ilmoitettava tämän syyt.
28. Vaatimusten noudattamista koskevissa pakollisissa raporteissa olisi annettava soveltuvin osin tietoa muun muassa seuraavista asioista:
- (a) Yleiset tiedot:

- tiedot yrityksen sellaisten toimintaohjeiden ja menettelyjen riittävydestä ja tehokkuudesta, joiden tarkoituksena on varmistaa, että yritys ja sen henkilökunta noudattavat MiFID II:n mukaisia velvoitteitaan;
- sovellettavien vaatimusten olennaiset muutokset ja kehitys raportointijaksolla;
- yhteenveto compliance-toiminnon rakenteesta, mukaan luettuina yleisesti työntekijät, heidän pätevyytensä ja raportointisuhteensa; tulevilla raporteilla on myös kuvattava rakenteen mahdolliset muutokset.

(b) Valvonta- ja tarkastelutapa

- miten compliance-toiminto valvoo MiFID II:n mukaisten velvoitteiden kehittymistä ja tarkastelua ja miten mahdolliset riskit siihen, että yritys tai sen henkilökunta eivät noudata näitä velvoitteita, tunnistetaan varhaisessa vaiheessa;
- yhteenveto compliance-toiminnon suorittamista paikan päällä tehdyistä tarkastuksista tai kirjalliseen aineistoon perustuvista tarkastuksista;
- yhteenveto suunnitelluista valvontatoimista seuraavaa tarkastusta varten.

(c) Havainnot

- yhteenveto toimintaohjeiden ja menettelyjen tarkastuksessa tehdyistä merkittävistä havainnoista, mukaan luettuina riskit, jotka on tunnistettu compliance-toiminnon valvontatoimien yhteydessä;
- rikkomukset ja puutteet yrityksen organisaatiossa ja vaatimusten noudattamista koskevassa menettelyssä;
- tarkastelujaksolla vastaanotettujen valitusten lukumäärä, jos sitä ei ole vielä raportoitu muista lähteistä. Jos asiakasvalitusten tarkastelun seurauksena havaitaan erityisiä vaatimusten noudattamiseen liittyviä seikkoja tai riskejä toimintaohjeissa tai menettelyissä, joita yritys käyttää tarjotakseen sijoituspalveluja ja sijoitustoimintaa, näistä on raportoitava erikseen.

(d) Toteutetut toimet

- yhteenveto mahdollisista toimista, joilla on korjattu merkittävää riskiä siitä, että yritys tai sen henkilökunta eivät noudata MiFID II:n mukaisia velvoitteitaan;
- toteutetut ja toteutettavat toimenpiteet, joilla varmistetaan asiaa koskevien muuttuneiden vaatimusten noudattaminen;
- reagointi vastaanotettuihin valituksiin ja valitusten perusteella mahdollisesti suoritettavat maksut, jos niitä ei ole vielä raportoitu muista lähteistä. Toimet, jotka koskevat erityisiä vaatimusten noudattamiseen liittyviä puutteita tai riskejä, jotka on havaittu asiakasvalitusten tarkastelun perusteella toimintaohjeissa tai menettelyissä, joita yritys käyttää sijoituspalveluissa ja sijoitustoiminnassa.

(e) Muut

- muut vaatimusten noudattamiseen liittyvät merkittävät seikat, jotka ovat käyneet ilmi edellisen raportin jälkeen;
- yhteenveto olennaisesta yhteydenpidosta toimivaltaisten viranomaisten kanssa ja

- tiedot ylimmän johdon mahdollisesta poikkeamisesta compliance-toiminnon tekemistä tärkeistä suosituksista tai arvioinneista;
- tiedot mahdollisesta poikkeamisesta periaatteesta, jonka mukaan muut liiketoimintayksiköt eivät saa antaa ohjeita vaatimusten noudattamista valvoville työntekijöille tai muutoin vaikuttaa heidän tehtäviensä hoitamiseen ja
- mikäli yritys poikkeuksen nojalla ei ole nimennyt toimihenkilöä, joka vastaa yksinomaan yrityksen compliance-toiminnosta, järjestelyn asianmukaisuutta on arvioitava jatkuvasti eturistiriitojen minimoimiseksi.

29. Yrityksen tuotevalvontajärjestelyjä koskevassa raportin osiossa compliance-toiminnon olisi käsiteltävä yrityksen tilanteen mukaan (esimerkiksi ottaen huomioon sen asema tuotteiden valmistajana ja/tai jakelijana) vähintään seuraavia:

- (a) compliance-toiminnon osallistuminen yrityksen tuotevalvontakäytäntöjen ja -menettelyjen laatimiseen, valvontaan ja uudelleentarkasteluun;
- (b) kaikki delegoidun MiFID II -asetuksen 22 artiklan 2 kohdassa vaaditut yrityksen tuotevalvontaan liittyvät seikat, joita compliance-toiminto on valvonut (esimerkiksi compliance-toiminnon havainnot, jotka liittyvät yrityksen tuotevalvontaperiaatteisiin ja menettelyihin, rikkomuksiin ja puutteisiin sekä rikkomusten ja puutteiden korjaamiseksi toteutettuihin tai toteutettaviin toimiin);
- (c) järjestelmällisesti tiedot yrityksen valmistamista/jakelemista rahoitusvälineistä, mukaan luettuina delegoidun MiFID II -direktiivin 9 artiklan 6 kohdan ja 10 artiklan 8 kohdan mukaiset tiedot jakelustrategiasta, ja vähintään seuraavat:
 - valmistettujen tai jaeltavien tuotteiden lukumäärä ja luonne (tapauksen mukaan), mukaan luettuina niiden kohdemarkkinat ja muut tuotehyväksyntämenettelyistä saadut tiedot, jotka ovat tarpeen tuotteen vaatimusten noudattamiseen liittyvän riskin arvioimiseksi, etenkin yrityksen tuotevalvontakäytäntöjen osalta (esimerkiksi tuotteen monimutkaisuus, tuotteeseen liittyvät eturistiriidat, skenaarioanalyysistä saadut erityisen olennaiset tiedot ja kulu-tuottosuhte); tässä yhteydessä keskittyen erityisesti uudentyypisiin tuotteisiin, joita on valmistettu tai jaeltu raportointijaksolla, sekä tuotteisiin, joiden ominaisuudet ovat muuttuneet merkittävästi kyseisen jakson aikana;
 - (valmistajien osalta) kutakin jakelustrategiaa koskevien tietojen yhteydessä: asiaankuuluvat jakelijat ja etenkin uudet jakelijat;
 - onko tuotteita jaeltu niiden (positiivisten) kohdemarkkinoiden ulkopuolella ja missä laajuudessa,

jotta voidaan arvioida, toimivatko yrityksen tuotevalvontajärjestelyt suunnitellusti. Tätä varten compliance-toiminto voi tarkastella kriittisesti mitä tahansa tuotevalvontajärjestelyistä vastaaviin yrityksen toimintoihin tai työntekijöihin liittyviä töitä, raportteja tai menetelmiä. Suhteellisuusperiaatteen mukaisesti, kun raportoidaan esimerkiksi yrityksen tuotevalvontajärjestelyistä, yksinkertaisempia ja yleisempiä tuotteita voidaan kuvata yleisemmin, kun taas ominaisuuksiltaan monimutkaisia tai enemmän riskejä aiheuttavia tuotteita tai muutoin poikkeavia tuotteita (kuten esimerkiksi epälikvidiys ja innovatiivisuus) olisi kuvattava yksityiskohtaisemmin.

30. Sanotun vaikuttamatta suhteellisuusperiaatteen noudattamiseen, yritysten olisi suosittava organisaatorakennetta, jossa compliance-toiminto on asianmukaisesti erillään valitusten käsittelyä koskevasta toiminnosta. Jos yrityksen compliance-toiminto on samalla myös yrityksen valitusten käsittelyä koskeva toiminto, vaatimusten noudattamista koskevassa raportissa olisi myös käsiteltävä mahdollisia kysymyksiä, jotka liittyvät yrityksen toteuttamiin järjestelyihin, joilla yritys arvioi, minimoi ja hallitsee näiden kahden toiminnon välisiä mahdollisia eturistiriitoja, mukaan luettuina etenkin yrityksessä mahdollisesti havaitut puutteet valitusten käsittelyä koskevien velvoitteiden noudattamisessa.
31. Compliance-toiminnon pitäisi myös pohtia, onko täydentäville raportointisuhteille tarvetta ryhmän muihin compliance-toimintoihin nähden.
32. Toimivaltaiset viranomaiset voivat valvoa compliance-toiminnon raportointivelvoitteita eri tavalla. Jotkut toimivaltaiset viranomaiset esimerkiksi vaativat yrityksiä toimittamaan niille säännöllisesti tai tapauskohtaisesti compliance-toiminnon raportteja. Toiset viranomaiset puolestaan vaativat raportista myös ylimmän johdon kommentoiman version, jossa selitetään compliance-toiminnon tekemiä havaintoja. Näiden käytäntöjen avulla toimivaltaiset viranomaiset saavat suoraan käsityksen vaatimusten noudattamisen valvonnasta yrityksessä sekä asiaa koskevien säännösten mahdollisesta rikkomisesta.

Ohje compliance-toiminnon neuvonta- ja avustamisvelvoitteista

(Delegoidun MiFID II -asetuksen 22 artiklan 2 kohdan ensimmäisen alakohdan b alakohta ja 27 artiklan 3 kohta)

Ohje 4

33. Yritysten olisi varmistettava, että compliance-toiminto huolehtii neuvontaan ja avustamiseen liittyvistä velvollisuuksistaan, joihin kuuluvat henkilökunnan ja hallinnon koulutuksen tukeminen, henkilökunnan ja hallinnon päivittäinen avustaminen sekä osallistuminen yrityksen sisäisten toimintaohjeiden ja menettelyjen määrittämiseen (esimerkiksi yrityksen palkkioperiaatteet tai yrityksen tuotevalvontakäytännöt ja -menettelyt).
34. Yritysten olisi edistettävä ja vahvistettava ”compliance-kulttuuria” kaikessa toiminnassaan, mitä myös ylimmän johdon olisi tuettava. Compliance-kulttuurin tarkoituksena on paitsi luoda yleinen ympäristö, jossa käsitellään vaatimusten noudattamiseen liittyviä asioita, myös saada henkilökunta toimimaan sijoittajansuojan edistämistä ja rahoitusjärjestelmän vakauden varmistamista koskevan periaatteen mukaisesti.

35. Yrityksen on varmistettava, että sen henkilökunnalla on riittävä koulutus¹². Compliance-toiminnon olisi tuettava sijoituspalveluja tarjoavia ja sijoitustoimintaa harjoittavia liiketoimintayksiköitä (toisin sanoen koko henkilökunta, jotka suoraan tai välillisesti osallistuvat sijoituspalvelujen tarjoamiseen ja sijoitustoimintaan) asianmukaisen koulutuksen järjestämisessä. Koulutuksessa ja muussa tuessa olisi keskityttävä erityisesti muun muassa seuraaviin:
- (a) yrityksen sisäiset toimintaohjeet ja menettelyt sekä sen organisaatorakenne sijoituspalveluissa ja sijoitustoiminnassa ja
 - (b) MiFID II, siihen liittyvät delegoidut asetukset ja täytäntöönpanoasetukset, kansalliset täytäntöönpanosäädökset, sovellettavat standardit, ESMAn ja toimivaltaisten viranomaisten laatimat ohjeet ja muut ohjeistukset, mahdolliset muut valvontaan ja sääntelyyn liittyvät olennaiset vaatimukset sekä niiden mahdolliset muutokset.
36. Koulutusta olisi järjestettävä säännöllisesti ja tarvittaessa järjestettävä myös tarveperusteisesti. Koulutusta olisi tarjottava sen mukaan, mikä on tarkoituksenmukaista – esimerkiksi yrityksen koko henkilökunnalle, tietyille liiketoimintayksiköille tai tietyille henkilöille.
37. Koulutusta olisi kehitettävä jatkuvasti niin, että siinä otetaan huomioon kaikki olennaiset muutokset (esimerkiksi uusi lainsäädäntö, ESMAn ja toimivaltaisten viranomaisten laatimat standardit tai ohjeet sekä yrityksen liiketoimintamallin muutokset).
38. Compliance-toiminnon olisi arvioitava yhteistyössä ylintä päätäntävaltaa käyttävän johtoryhmän kanssa, tuntevatko sijoituspalveluihin ja sijoitustoimintaan osallistuva henkilökunta yrityksen toimintaohjeet ja menettelyt riittävän hyvin ja soveltavatko ne niitä oikein.
39. Compliance-toiminnon henkilökunnan olisi myös avustettava operatiivisten yksiköiden henkilökuntaa näiden päivittäisessä liiketoiminnassa ja oltava myös valmiina vastaamaan päivittäisessä liiketoiminnassa esille tuleviin kysymyksiin.
40. Yrityksen olisi varmistettava, että compliance-toiminto osallistuu yrityksen olennaisten toimintaohjeiden ja menettelyjen kehittämiseen sijoituspalvelujen, sijoitustoiminnan ja oheispalvelujen osalta (esimerkiksi yrityksen palkkioperiaatteet tai yrityksen tuotevalvontakäytännöt ja -menettelyt). Tässä yhteydessä compliance-toiminnolla olisi oltava mahdollisuus tarjota liiketoimintayksiköille vaatimusten noudattamiseen liittyvää asiantuntemusta ja neuvontaa esimerkiksi kaikista strategisista päätöksistä tai uusista liiketoimintamalleista tai vaikkapa sijoituspalveluihin ja sijoitustoimintaan liittyvän uuden mainontastrategian lanseerauksesta. Jos compliance-toiminnon neuvoja ei noudateta, compliance-toiminnon olisi dokumentoitava tämä asianmukaisesti ja mainittava asiasta vaatimusten noudattamista koskevista raporteista (tarvittaessa mahdollisina tapauskohtaisina raporteina).

¹² Katso tietämyksen ja pätevyuden arviointia koskevat ohjeet; ESMA71-1154262120-153 EN (tarkistettu).

41. Yrityksen olisi varmistettava, että compliance-toiminto osallistuu kaikkiin yrityksen merkittäviin organisaatiomuutoksiin, jotka liittyvät sijoituspalveluihin, sijoitustoimintaan ja oheispalveluihin. Tämä koskee myös uusien liiketoimintalinjojen tai uusien rahoitustuotteiden hyväksymiseen liittyvää päätöksentekomenettelyä sekä henkilökunnan palkkioperiaatteiden määrittämistä. Tässä yhteydessä compliance-toiminnolla olisi oltava oikeus osallistua tapauksen mukaan joko valmistajien tai jakelijoiden tuotteiden hyväksymismenettelyyn. Ylimmän johdon olisikin kehotettava liiketoimintayksiköitä konsultoimaan compliance-toimintoa toimistaan hyvissä ajoin tarpeen mukaan.
42. Yrityksen olisi varmistettava, että compliance-toiminto osallistuu kaikkeen merkittävään, muuhun kuin rutiinomaiseen yhteydenpitoon toimivaltaisten viranomaisten kanssa koskien sijoituspalveluja ja sijoitustoimintaa.

2. Ohjeet compliance-toimintoon sovellettavista toiminnan järjestämistä koskevista vaatimuksista

Ohje compliance-toiminnon tehokkuudesta

(Delegoidun MiFID II -asetuksen 21 artiklan 1 kohdan d alakohta ja 22 artiklan 3 kohdan a alakohta)

Ohje 5

43. Varmistaessaan, että compliance-toiminnolle on osoitettu asianmukaiset henkilöresurssit ja muut resurssit, yrityksen olisi otettava huomioon sijoituspalvelujensa, sijoitustoimintansa ja oheispalvelujensa laajuus ja lajit.
44. Compliance-toiminnon tehtävien hoitamiseen tarvittavan henkilökunnan määrään vaikuttaa pääasiassa yrityksen tarjoamien sijoitus- ja oheispalvelujen sekä sen harjoittaman sijoitustoiminnan ja muiden palvelujen luonne. Jos yrityksen liiketoimintayksiköiden toimintaa laajennetaan merkittävästi, yrityksen olisi varmistettava, että myös compliance-toimintoa laajennetaan sen mukaan, mikä on tarpeen ottaen huomioon muuttunut vaatimusten noudattamiseen liittyvä riski yrityksessä. Ylimmän johdon olisi valvottava säännöllisesti ja vähintään kerran vuodessa, onko henkilökunnan määrä ja asiantuntemus edelleen riittäviä compliance-toiminnon tehtävien hoitamiseksi.
45. Compliance-toiminnolle olisi osoitettava riittävien henkilöresurssien lisäksi myös riittävät tietotekniset resurssit.
46. Kun yritys määrittää budjetteja tiettyjen toimintoja tai yksikköjä varten, compliance-toiminnolle olisi osoitettava budjetti yritykseen kohdistuvan vaatimusten noudattamiseen liittyvän riskitason mukaan. Compliance-toiminnosta vastaavaa toimihenkilöä olisi kuultava ennen budjetista päättämistä. Päätökset kaikista määrärahojen huomattavista leikkauksista olisi dokumentoitava kirjallisesti yksityiskohtaisine perusteluineen.

47. Varmistaessaan, että vaatimusten noudattamista valvovalla henkilökunnalla on aina pääsy tehtäviensä kannalta olennaisiin tietoihin, yritysten olisi annettava heille käyttöoikeudet kaikkiin asiaankuuluviin tietokantoihin tai tallenteisiin (kuten delegoidun MiFID II -asetuksen 76 artiklassa tarkoitettuihin puhelinkeskustelujen tai sähköisten viestien tallenteisiin). Jotta compliance-toiminnosta vastaavalla toimihenkilöllä on jatkuvasti yleiskäsitys niistä yrityksen toimista, joihin saattaa liittyä arkaluonteisia tai olennaisia tietoja, toimihenkilöllä pitäisi olla pääsy yrityksen kaikkiin asiaankuuluviin tietojärjestelmiin sekä kaikkiin sisäisistä tai ulkoisista tarkastuksista laadittuihin raportteihin tai mahdollisiin muihin raportteihin, jotka on laadittu ylimmälle johdolle tai valvontatoiminnolle. Compliance-toiminnosta vastaavalla toimihenkilöllä olisi myös oltava mahdollisuus osallistua ylemmän johdon tai valvontatoiminnon tapaamisiin. Jos tätä ei sallita (minkä pitäisi edelleen olla poikkeustapaus), tämä on dokumentoitava perusteluineen kirjallisesti. Compliance-toiminnosta vastaavan toimihenkilön olisi tunnettava seikkaperäisesti yrityksen organisaatio, yrityskulttuuri ja päätöksentekomenettelyt, jotta hän voi tunnistaa ne tapaamiset, joihin hänen on tärkeää osallistua.
48. On erityisen tärkeää, että yritys toteuttaa tarvittavat järjestelyt, joilla varmistetaan tehokas tiedonvaihto compliance-toiminnon ja muiden valvontatoimintojen (esimerkiksi sisäisen tarkastuksen ja riskinhallinnan) välillä sekä mahdollisten sisäisten tai ulkoisten tarkastajien kanssa.

Ohje compliance-toiminnon taidoista, tiedoista, asiantuntemuksesta ja valtuuksista

(Delegoidun MiFID II -asetuksen 21 artiklan 1 kohdan ensimmäisen alakohdan d alakohta ja 22 artiklan 3 kohdan a ja b alakohta)

Ohje 6

49. Yrityksen vaatimusten noudattamisen valvonnasta vastaavalla henkilökunnalla on oltava heille osoitettujen tehtävien edellyttämät taidot, tiedot ja asiantuntemus delegoidun MiFID II -asetuksen 21 artiklan 1 kohdan d alakohdan mukaisesti. Compliance-toiminnolla on myös oltava tarvittavat valtuudet delegoidun MiFID II -asetuksen 22 artiklan 3 kohdan a alakohdan mukaisesti. Nämä vaatimukset olisi otettava huomioon etenkin silloin, kun yritys nimittää compliance-toiminnosta vastaavan toimihenkilön. Kun otetaan huomioon compliance-toiminnosta vastaavan toimihenkilön toimenkuva ja hänelle annetut tehtävät, hänen on noudatettava työssään tiukkoja eettisiä periaatteita ja toimittava rehellisesti.
50. Jotta compliance-toiminnolla varmasti on sen tehtävien edellyttämät valtuudet, yrityksen ylimmän johdon olisi tuettava sitä velvollisuuksien täyttämisessä. Valtuudet edellyttävät riittävää asiantuntemusta ja asiaankuuluvia henkilökohtaisia taitoja (kuten esimerkiksi arviointikykyä), ja valtuuksia voidaan vahvistaa vaatimusten noudattamista koskevilla yrityksen toimintaohjeilla, joissa nimenomaisesti tunnustetaan compliance-toiminnon erityiset valtuudet.
51. Compliance-toiminnon henkilökunnan olisi tunnettava ainakin MiFID II ja siihen liittyvät delegoidut säädökset ja täytäntöönpanosäädökset, kansalliset

täytäntöönpanosäädökset ja määräykset sekä kaikki sovellettavat ESMAn ja toimivaltaisten viranomaisten antamat standardit, ohjeet ja muut ohjeistukset, sikäli kuin ne ovat merkityksellisiä vaatimusten noudattamisen valvontaan liittyvien tehtävien hoitamiseksi. Compliance-toiminnon henkilökunnan olisi saatava säännöllisesti koulutusta osaamisensa ylläpitämiseksi. Nimetyltä compliance-toiminnosta vastaavalta toimihenkilöltä edellytetään korkeamman tason asiantuntemusta.

52. Compliance-toiminnosta vastaavalla toimihenkilöllä pitäisi olla riittävän laaja osaaminen ja kokemus ja riittävän korkea asiantuntemuksen taso, jotta hän voi vastata koko compliance-toiminnosta ja varmistaa sen tehokkaan toiminnan. Osaamisen ja/tai kokemuksen tarvittava taso voidaan osoittaa kansallisella tasolla eri tavoin kussakin jäsenvaltiossa. Esimerkiksi jotkut toimivaltaiset viranomaiset myöntävät nimetyille compliance-toiminnosta vastaavalle toimihenkilölle toimiluvan tai hyväksyvät toimihenkilön hänen pätevyytensä arvioinnin perusteella. Tässä arvioinnissa voidaan analysoida compliance-toiminnosta vastaavan toimihenkilön ansioluetteloa sekä haastatella nimettyä henkilöä ja/tai edellyttää kokeen läpäisyä. Tämän tyyppinen menettely voi auttaa vahvistamaan compliance-toiminnon asemaa yrityksessä ja suhteessa kolmansiin osapuoliin. Muissa sääntelyjärjestelmissä vastuu compliance-toiminnosta vastaavan toimihenkilön pätevyyden arvioinnista on yksinomaan yrityksen ylimmällä johdolla. Ylin johto arvioi compliance-toiminnosta vastaavaksi toimihenkilöksi ehdotetun henkilön pätevyyttä ennen nimittämistä. Sitä, noudattaako yritys asianmukaisesti 21 artiklan 1 kohdan d alakohdassa ja 22 artiklan 3 kohdan a ja b alakohdassa asetettuja vaatimuksia, arvioidaan tarkasteltaessa yleisesti sitä, miten yritys noudattaa asiaankuuluvia MiFID II:n vaatimuksia.
53. Compliance-toiminnosta vastaavalla toimihenkilöllä olisi oltava riittävä ammatillinen kokemus, jotta hän voi arvioida vaatimusten noudattamiseen liittyviä riskejä ja yrityksen liiketoiminnalle ominaisia eturistiriitoja. Vaadittava ammatillinen kokemus voi olla hankittu muun muassa operatiivisissa tehtävissä, muissa valvontatehtävissä tai sääntelytehtävissä. Joillakin lainkäyttöalueilla ammatillinen kokemus otetaan huomioon vain, jos se on kertynyt vähimmäisajan kuluessa eikä osaaminen ole vanhentunut.
54. Compliance-toiminnosta vastaavalla toimihenkilöllä olisi oltava erityistä osaamista yrityksen eri liiketoiminnoista. Eri yrityksissä voidaan edellyttää erilaista asiantuntemusta, koska vaatimusten noudattamiseen liittyvien keskeisimpien riskien luonne vaihtelee yrityksittäin. Äskettäin työnsä aloittanut compliance-toiminnosta vastaava toimihenkilö saattaa siksi tarvita täydentävää erityisosaamista kyseisen yrityksen liiketoimintamallista, vaikka henkilö olisikin työskennellyt aiemmin compliance-toiminnosta vastaavana toimihenkilönä toisessa yrityksessä.

Ohje compliance-toiminnon pysyvyydestä

(Delegoidun MiFID II -asetuksen 22 artiklan 2 kohdan ensimmäinen alakohta)

Ohje 7

55. Delegoidun MiFID II -asetuksen 22 artiklan 2 kohdan ensimmäisen alakohdan nojalla yritysten on varmistettava, että compliance-toiminto hoitaa tehtävänsä ja velvollisuutensa pysyvästi. Yritysten olisi siksi toteutettava riittävät järjestelyt sen varmistamiseksi, että compliance-toiminnosta vastaavan toimihenkilön velvollisuuksista huolehditaan myös hänen poissa ollessaan ja että compliance-toiminnon velvollisuuksia hoidetaan jatkuvaluonteisesti. Nämä järjestelyt olisi kuvattava kirjallisesti.
56. Yrityksen olisi varmistettava esimerkiksi sisäisten menettelyjen ja sijaisjärjestelyjen avulla, että compliance-toiminnon velvollisuuksista huolehditaan riittävästi myös compliance-toiminnosta vastaavan toimihenkilön poissa ollessa.
57. Compliance-toiminnon velvollisuudet, pätevyudet ja valtuudet olisi määritettävä 'compliance-toimintaperiaatteissa' tai muissa yleisissä toimintaohjeissa tai sisäisissä ohjeissa, joissa otetaan huomioon yrityksen sijoituspalvelujen ja sijoitustoiminnan laajuus ja luonne. Niihin olisi sisällytettävä tietoa compliance-toiminnon valvontaohjelmasta ja raportointivelvollisuuksista sekä tietoa compliance-toiminnon riskiperusteisesta lähestymistavasta valvontatoimintaan. Sovellettavien vaatimusten olennaisiin muutoksiin olisi reagoitava viipymättä mukauttamalla toimintaohjeita tai sääntöjä.
58. Compliance-toiminnon olisi harjoitettava toimintaansa pysyvästi eikä vain tietyissä tilanteissa. Tämä edellyttää säännöllistä valvontaa sitä varten laaditun aikataulun mukaisesti. Valvontatoiminnassa olisi tarkasteltava säännöllisesti kaikkia yrityksen sijoituspalvelujen ja sijoitustoiminnan keskeisiä osa-alueita ottaen huomioon vaatimusten noudattamiseen liittyvä riski eri liiketoiminta-alueilla. Compliance-toiminnon olisi voitava reagoida nopeasti odottamattomiin tapahtumiin ja muuttaa toimintansa painopistettä tarvittaessa lyhyellä aikataululla.

Ohje compliance-toiminnon riippumattomuudesta

(Delegoidun MiFID II -asetuksen 22 artiklan 3 kohdan b, d ja e alakohta)

Ohje 8

59. Yritysten olisi huolehdittava siitä, että compliance-toiminnolla on organisaatorakenteessa sellainen asema, jolla varmistetaan, että compliance-toiminnosta vastaava toimihenkilö ja muu compliance-toiminnon henkilökunta voivat hoitaa tehtäviään riippumattomasti.
60. Vaikka ylin johto vastaa asianmukaisen vaatimusten noudattamista koskevan toiminnan järjestämisestä ja sen tehokkuuden valvonnasta, compliance-toiminnon olisi hoidettava tehtäviään riippumattomasti ylimpään johtoon ja muihin yrityksen yksiköihin nähden. Yrityksen toiminnan järjestämisessä olisi erityisesti varmistettava, että muut liiketoimintayksiköt eivät voi antaa ohjeita compliance-toiminnon henkilökunnalle tai muulla tavoin vaikuttaa kyseiseen henkilökuntaan tai heidän tehtäviensä hoitamiseen. Yrityksessä olisi myös määritettävä asianmukainen menettely, jonka avulla compliance-toiminto voi viedä asioita ylimmän johdon käsiteltäväksi.

61. Jos ylin johto poikkeaa compliance-toiminnon esittämistä tärkeistä suosituksista tai arvioinneista, compliance-toiminnosta vastaavan toimihenkilön pitäisi dokumentoida tämä asianmukaisesti ja mainita asiasta vaatimusten noudattamista koskevissa raporteissa.

Ohje oikeasuhteisuudesta compliance-toiminnon tehokkuuteen nähden

(Delegoidun MiFID II -asetuksen 22 artiklan 4 kohta)

Ohje 9

62. Yrityksen olisi määritettävä, millä toimenpiteillä, mukaan lukien organisatorisilla toimenpiteillä ja resursseilla, voidaan parhaiten varmistaa compliance-toiminnon tehokkuus kyseisen yrityksen tapauksessa.
63. Määrittäessään, ovatko delegoidun MiFID II -asetuksen 22 artiklan 3 kohdan d ja e alakohdassa asetetut vaatimukset oikeasuhteisia ja onko yrityksen compliance-toiminto edelleen tehokas, yrityksen olisi otettava huomioon vähintään seuraavat kriteerit:
- a) yrityksen tarjoamien sijoituspalvelujen, sijoitustoiminnan ja oheispalvelujen sekä muun liiketoiminnan lajit (mukaan luettuna liiketoiminta, joka ei liity sijoituspalveluihin, sijoitustoimintaan tai oheispalveluihin);
 - b) yrityksen sijoituspalvelujen, sijoitustoiminnan ja oheispalvelujen ja muun liiketoiminnan välinen vuorovaikutus;
 - c) suoritettujen sijoituspalvelujen, sijoitustoiminnan ja oheispalvelujen laajuus ja määrä (absoluuttisesti ja suhteessa muuhun liiketoimintaan), taseen loppusumma sekä palkkioista ja maksuista koostuvat yrityksen tulot ja muut tulot, jotka on saatu sijoituspalvelujen, sijoitustoiminnan ja oheispalvelujen tarjoamisesta;
 - d) asiakkaille tarjottujen rahoitusvälineiden lajit;
 - e) yrityksen asiakaskohderyhmät (ammattimaiset asiakkaat, ei-ammattimaiset asiakkaat, hyväksyttävät vastapuolet);
 - f) henkilökunnan määrä;
 - g) kuuluuko yritys luottolaitosdirektiivin 2 artiklan 11 kohdassa tarkoitettuun ryhmään;
 - h) kaupallisen verkoston, kuten sidonnaisasiamiesten, tai sivuliikkeiden välityksellä tarjottavat palvelut;
 - i) yrityksen rajat ylittävä toiminta ja
 - j) tietoteknisten järjestelmien rakenne ja kehittyneisyys.
64. Nämä kriteerit voivat olla hyödyksi myös toimivaltaisille viranomaisille, kun ne määrittävät, minkä tyyppiin yrityksiin voidaan soveltaa suhteellisuusperiaatetta delegoidun MiFID II -asetuksen 22 artiklan 4 kohdan nojalla.
65. Yritykseen voidaan soveltaa suhteellisuusperiaatetta esimerkiksi, jos vaatimusten noudattamisen valvontaan liittyvien tehtävien hoitaminen ei edellytä kokoaikaisen

työntekijän työpanosta yrityksen liiketoiminnan luonteen, laajuuden ja vaativuuden ja sen tarjoamien sijoituspalvelujen, sijoitustoiminnan ja oheispalvelujen luonteen ja laajuuden takia.

66. Compliance-toiminnosta vastaava toimihenkilö on nimettävä aina, mutta tietyissä tapauksissa (esimerkiksi kun kyseessä on pienempi yritys, jonka toiminta on rajallista ja yksinkertaista ja/tai suppeaa) voi olla kohtuutonta vaatia, että yritys nimittää erillisen compliance-toiminnosta vastaavan toimihenkilön, joka ei hoida mitään muuta tehtävää. Jos yritys hyödyntää poikkeusta (mikä on arvioitava ja perusteltava tapauskohtaisesti), kyseisten henkilöiden hoitamiin tehtäviin liittyvät eturistiriidat olisi mahdollisuuksien mukaan minimoitava.
67. Jos yrityksen ei suhteellisuusperiaatteen perusteella tarvitse noudattaa kaikkia delegoidun MiFID II -asetuksen 22 artiklan 3 kohdassa asetettuja vaatimuksia, yritys voi yhdistää oikeudellisista asioista vastaavan toiminnon ja compliance-toiminnon. Jos yritys harjoittaa monimutkaisempaa toimintaa tai on kooltaan suurempi, yrityksen olisi kuitenkin syytä välttää tällaista yhdistelmää, sillä se voi heikentää compliance-toiminnon tehokkuutta.
68. Jos yritys hyödyntää suhteellisuusperiaatetta, sen olisi dokumentoitava, miksi tämä on perusteltua, jotta toimivaltainen viranomainen voi arvioida asiaa.

Ohjeet compliance-toiminnon yhdistämisestä muihin sisäisen valvonnan toimintoihin

(Delegoidun MiFID II -asetuksen 22 artiklan 3 kohdan d alakohta)

Ohje 10

69. Yrityksen olisi mieluiten järjestettävä toimintansa niin, että valvontatoiminnot on erotettu asianmukaisesti toisistaan. Compliance-toiminnon yhdistäminen muihin valvontatoimintoihin voi olla hyväksyttävää, jos se ei vaaranna compliance-toiminnon tehokkuutta ja riippumattomuutta. Kaikki tämän tyyppinen toimintojen yhdistäminen olisi dokumentoitava, mukaan luettuina yhdistämisen syyt, jotta toimivaltaiset viranomaiset voivat arvioida, onko toimintojen yhdistäminen tarkoituksenmukaista kyseisissä olosuhteissa. Jos sisäisen tarkastuksen toiminto on perustettu ja sitä ylläpidetään sijoituspalveluyrityksessä delegoidun MiFID II -asetuksen 24 artiklan mukaisesti, kyseistä toimintoa ei 24 artiklan mukaan saa yhdistää muihin valvontatoimintoihin, kuten compliance-toimintoon.
70. Compliance-toiminnon henkilökunnan ei yleensä pitäisi osallistua toimintaan, jota he valvovat. Compliance-toiminnon yhdistäminen muihin samantasoisin valvontayksiköihin (kuten rahanpesun torjuntaan) voidaan kuitenkin hyväksyä, jos se ei aiheuta eturistiriitoja eikä vaaranna compliance-toiminnon tehokkuutta.
71. Jos muiden valvontatoimintojen henkilökunta hoitaa myös vaatimusten noudattamisen valvontaan liittyviä tehtäviä, tämä olisi syytä huomioida määrittäessä compliance-toiminnossa tarvittavan henkilökunnan määrää.

72. Riippumatta siitä, onko compliance-toiminto yhdistetty muihin valvontatoimintoihin vai ei, compliance-toiminnon olisi koordinoitava toimintaansa muita valvontatehtäviä hoitavien yksiköiden suorittaman toisen tason valvonnan kanssa.
73. Jos compliance-toiminnosta vastaava toimihenkilöä ei nimitetä delegoidun MiFID II -direktiivin 7 artiklassa tarkoitetuksi toimihenkilöksi, sekä delegoidun MiFID II -direktiivin 7 artiklassa tarkoitetun toimihenkilön että compliance-toiminnosta vastaavan toimihenkilön olisi hoidettava tehtäviään itsenäisesti, eikä compliance-toiminnosta vastaava toimihenkilö saa valvoa ja/tai ohjeistaa delegoidun MiFID II -direktiivin 7 artiklassa tarkoitettua toimihenkilöä.
74. Jos compliance-toiminto yhdistetään muihin valvontatoimintoihin 69 kohdan mukaisesti tai jos se vastaa myös muista tehtävistä (esimerkiksi rahanpesun torjunnasta), yrityksen olisi varmistettava, että MiFIDin noudattamisen valvontaan on jatkuvasti osoitettu riittävästi resursseja.

Ohjeet compliance-toiminnon ulkoistamisesta

(Delegoidun MiFID II -asetuksen 22 ja 31 artikla)

Ohje 11

75. Yritysten olisi varmistettava, että kaikki compliance-toimintoa koskevat vaatimukset täyttyvät edelleen, vaikka compliance-toiminto ulkoistetaan kokonaan tai osittain.
76. MiFID II:n 16 artiklan 5 kohdassa ja komission delegoidun MiFID II -asetuksen 31 artiklassa asetettuja, ratkaisevan tärkeitä tai tärkeitä toimintoja koskevia ulkoistamisvaatimuksia sovelletaan kaikilta osin compliance-toiminnon ulkoistamiseen.
77. Yritykset voivat ulkoistaa ainoastaan tehtäviä, mutta eivät velvollisuuksia: ulkoistamista hyödyntävät yritykset ovat edelleen kaikilta osin vastuussa tehtävistä, jotka ne ulkoistavat. Toisin sanoen, kuten delegoidun MiFID II -asetuksen 31 artiklan 2 kohdan e alakohdassa säädetään, yrityksellä, joka käynnistää ulkoistamisen menettelyt, on edelleenkin oltava aina mahdollisuus valvoa ulkoistettuja tehtäviä ja hallita ulkoistamiseen liittyviä riskejä.
78. Yrityksen olisi tehtävä due diligence -arviointi ennen palveluntarjoajan valitsemista, jotta varmistetaan delegoidun MiFID II -asetuksen 22 ja 31 artiklan mukaisten vaatimusten noudattaminen. Yrityksen olisi varmistettava, että palveluntarjoajalla on tarvittavat valtuudet, resurssit, asiantuntemus ja pääsy kaikkiin asiaankuuluviin tietoihin, jotta se voi hoitaa ulkoistetut compliance-toiminnon tehtävät tehokkaasti. Due diligence -arvioinnin laajuus määräytyy compliance-toiminnon ulkoistettujen tehtävien ja menettelyjen luonteen, laajuuden ja monimutkaisuuden sekä niihin liittyvien riskien perusteella.
79. Jos compliance-toiminto ulkoistetaan osittain tai kokonaan, yritysten olisi myös huolehdittava, että compliance-toiminto säilyttää pysyvän luonteensa – eli että palveluntarjoaja pystyy hoitamaan tehtäviä jatkuvasti eikä vain tietyissä tapauksissa.

80. Yritysten olisi valvottava, hoitaako palveluntarjoaja tehtäviään asianmukaisesti, mikä käsittää tarjottujen palvelujen laadun ja määrän valvonnan. Ylin johto on vastuussa ulkoistettujen tehtävien jatkuvasta valvonnasta ja seurannasta, ja sillä tulisi olla tarvittavat resurssit ja asiantuntemus tämän velvollisuuden täyttämiseksi. Ylin johto voi nimittää tietyn henkilön valvomaan ja seuraamaan ulkoistettua toimintoa puolestaan.
81. Compliance-toiminnon ulkoistaminen ryhmän sisällä ei vähennä ryhmään kuuluvien yksittäisten yritysten ylimmän johdon vastuuta. Ryhmän keskitetty compliance-toiminto voi kuitenkin joissain tapauksissa parantaa compliance-toiminnosta vastaavan toimihenkilön tiedonsaantimahdollisuuksia ja tehostaa toimintoa, etenkin jos yhteisöt toimivat samoissa tiloissa.
82. Jos yritys ei liiketoimintansa luonteen, laajuuden ja monimuotoisuuden ja sijoituspalvelujen ja sijoitustoiminnan luonteen ja laajuuden takia noudata delegoidun MiFID II -asetuksen 22 artiklan 3 kohdan d alakohtaa (eli jos sen vaatimusten noudattamisen valvonnasta vastaava henkilökunta osallistuu myös sellaisten palvelujen tai toimintojen suorittamiseen, joita he valvovat), delegoidun MiFID II -asetuksen 22 artiklan 4 kohdassa säädetyn suhteellisuusperiaatteen mukaisesti yritys voi katsoa, että compliance-toiminnon tehtävien ulkoistaminen on todennäköisesti tarkoituksenmukaisin toimintatapa.
83. Compliance-toiminnon ulkoistaminen ei missään tapauksessa saa i) vaarantaa toiminnon laatua tai riippumattomuutta, ii) aiheuttaa kohtuuttomasti uusia toimintaan liittyviä riskejä, iii) heikentää sisäistä valvontaa tai iv) heikentää yrityksen ja asiaankuuluvien toimivaltaisten viranomaisten mahdollisuuksia valvoa sovellettavien vaatimusten noudattamista.
84. Compliance-toiminnon valvonta voi vaikeutua, jos compliance-toiminnon tehtäviä ulkoistetaan osittain tai kokonaan yhteisöille, jotka harjoittavat toimintaansa EU:n alueen ulkopuolella, ja siksi toimintoa olisi tässä tapauksessa valvottava tavallista tarkemmin.
85. Jos compliance-toiminnon ulkoistamiseen liittyvät järjestelyt lopetetaan, yrityksen on varmistettava compliance-toiminnon jatkuvuus joko siirtämällä se takaisin yritykseen tai ulkoistamalla se toiselle palveluntarjoajalle.

3. Compliance-toimintoon kohdistuva toimivaltaisten viranomaisten tarkastelu

Ohjeet toimivaltaisten viranomaisten suorittamasta compliance-toiminnon tarkastelusta

(MiFID II:n 7 artikla ja delegoidun MiFID II -asetuksen 22 artikla)

Ohje 12

86. Toimivaltaisten viranomaisten olisi tarkasteltava, miten yritykset aikovat täyttää, toteuttaa ja ylläpitää niihin sovellettavat compliance-toimintoa koskevat vaatimukset. Tästä olisi huolehdittava osana toimilupamenettelyä sekä riskiperusteisen lähestymistavan mukaisesti jatkuvassa valvonnassa.

87. MiFID II:n 7 artiklan mukaan ”toimivaltainen viranomaisen ei saa myöntää toimilupaa, ennen kuin se on täysin varmistunut siitä, että hakija täyttää kaikki tämän direktiivin (MiFID II) nojalla annettujen säännösten mukaiset vaatimukset. Toimivaltaisen viranomaisen olisikin arvioitava, onko yrityksen compliance-toiminnolla riittävät resurssit ja asianmukainen organisaatio ja onko yrityksessä otettu käyttöön riittävät raportointikäytännöt. Toimivaltaisen viranomaisen olisi vaadittava, että compliance-toimintoon tehdään tarvittavat muutokset edellytyksenä toimiluvan myöntämiselle.
88. Jatkuvan valvonnan yhteydessä toimivaltaisen viranomaisen pitäisi – riskiperusteisen lähestymistavan mukaisesti – myös arvioida, ovatko yrityksen compliance-toimintoa varten toteuttamat toimenpiteet riittäviä ja täyttääkö toiminto velvollisuutensa asianmukaisesti. Yrityksen vastuulla on määrittää, edellyttävätkö yrityksen liiketoimintamallin muutokset compliance-toiminnon resurssien ja organisaation muuttamista. Toimivaltaisten viranomaisten olisi jatkuvan valvonnan yhteydessä ja riskiperusteisen lähestymistavan mukaisesti – tarvittaessa – arvioitava ja valvottava sitä, ovatko tällaiset muutokset tarpeen ja onko ne tehty. Toimivaltaisen viranomaisen olisi annettava yritykselle kohtuullinen aika muutosten tekemiseen. Yritysten tekemät muutokset eivät kuitenkaan välttämättä edellytä toimivaltaisten viranomaisten hyväksyntää.
89. Kuten edellä 52 kohdassa todetaan, jotkut toimivaltaiset viranomaiset myöntävät nimetyille compliance-toiminnosta vastaavalle toimihenkilölle toimiluvan tai hyväksyvät toimihenkilön hänen pätevyytensä arvioinnin perusteella.
90. Muissa sääntelyjärjestelmissä vastuu compliance-toiminnosta vastaavan toimihenkilön pätevyyden arvioinnista on yksinomaan yrityksen ylimmällä johdolla. Joissakin jäsenvaltioissa yrityksen on ilmoitettava toimivaltaisille viranomaisille compliance-toiminnosta vastaavan toimihenkilön nimittämisestä ja vaihtumisesta. Joillakin lainkäyttöalueilla ilmoitukseen on myös liitettävä yksityiskohtainen selvitys vaihtumisen perusteista. Tämän ansiosta toimivaltaiset viranomaiset voivat saada käsityksen mahdollisista compliance-toiminnosta vastaavan toimihenkilön ja ylimmän johdon välisistä jännitteistä, jotka saattavat olla merkki compliance-toiminnon riippumattomuuden puutteesta.
91. Joissakin jäsenvaltioissa compliance-toiminnosta vastaavan toimihenkilön on täytettävä vuotuinen kysely, jolla kerätään tietoa siitä, miten yritys noudattaa vaatimuksia. Kyselyssä arvioidaan, miten yritys aikoo harjoittaa ja valvoa liiketoimintaansa. Arvioinnissa esitetään kysymyksiä kaikista sijoituspalveluista, joita yritys saa suorittaa. Jotkut kysymyksistä liittyvät myös yrityksen harjoittaman toiminnan seurantaan ja valvontaan (esimerkiksi siihen, miten valvontatoiminnot on järjestetty, kenelle toiminnot raportoivat ja onko joitain toimintoja ulkoistettu; lisäksi useissa avoimissa kysymyksissä yritystä pyydetään kuvailemaan mahdollisia merkittäviä muutoksia ja kehityskulkuja edeltäviin vuosiin verrattuna). Yrityksen ylin johto voi vahvistaa vastaukset, jotka toimitetaan sitten toimivaltaiselle viranomaiselle. Kysely voi olla vakiomuotoinen ja koneellisesti luettavissa oleva raportti, jonka tiedot ovat poimittavissa ja joka sisältää laadullisia indikaattoreita ja varoittaa poikkeamista resurssitehokkaasti. Toimivaltaiset viranomaiset voivat kyselyn avulla valvoa yritystä ja vaatia, että yritys laatii

toimintasuunnitelman puutteiden korjaamiseksi. Kyselyn avulla voidaan myös määrittää toimivaltaisen viranomaisen suorittaman valvonnan painopisteet ja mukauttaa riskiperusteista lähestymistapaa.

92. Edellä kuvatut käytännöt voivat olla hyödyksi myös muille toimivaltaisille viranomaisille.

VI. Vastaavuustaulukko – vuoden 2020 ohjeet verrattuna vuoden 2012 ohjeisiin

Vuoden 2020 ohjeet	Vuoden 2012 ohjeet
Compliance-toiminnon velvollisuudet	
Vaatimusten noudattamiseen liittyvä riskiarviointi <i>Ohje 1</i>	Vaatimusten noudattamiseen liittyvä riskiarviointi <i>Yleisohje 1</i>
Compliance-toiminnon valvontavelvoitteet <i>Ohje 2</i>	Compliance-toiminnon valvontavelvoitteet <i>Yleisohje 2</i>
Compliance-toiminnon raportointivelvoitteet <i>Ohje 3</i>	Compliance-toiminnon raportointivelvollisuudet <i>Yleisohje 3</i>
Compliance-toiminnon neuvonta- ja avustamisvelvoitteet <i>Ohje 4</i>	Compliance-toiminnon neuvontavelvollisuudet <i>Yleisohje 4</i>
Compliance-toimintoon sovellettavat toiminnan järjestämistä koskevat vaatimukset	
Compliance-toiminnon tehokkuus <i>Ohje 5</i>	Compliance-toiminnon tehokkuus <i>Yleisohje 5</i>
Compliance-toiminnon taidot, tiedot, asiantuntemus ja valtuudet <i>Ohje 6</i>	
Compliance-toiminnon pysyvyys <i>Ohje 7</i>	Compliance-toiminnon pysyvyys <i>Yleisohje 6</i>
Compliance-toiminnon riippumattomuus <i>Ohje 8</i>	Compliance-toiminnon riippumattomuus <i>Yleisohje 7</i>

Vuoden 2020 ohjeet	Vuoden 2012 ohjeet
<p>Oikeasuhteisuus compliance-toiminnon tehokkuuteen nähden</p> <p><i>Ohje 9</i></p>	<p>Poikkeukset</p> <p><i>Yleisohje 8</i></p>
<p>Compliance-toiminnon yhdistäminen muihin sisäisen valvonnan toimintoihin</p> <p><i>Ohje 10</i></p>	<p>Compliance-toiminnon yhdistäminen muihin sisäisen valvonnan toimintoihin</p> <p><i>Yleisohje 9</i></p>
<p>Compliance-toiminnon ulkoistaminen</p> <p><i>Ohje 11</i></p>	<p>Compliance-toiminnon ulkoistaminen</p> <p><i>Yleisohje 10</i></p>
<p>Compliance-toimintoon kohdistuva toimivaltaisten viranomaisten tarkastelu</p>	
<p>Toimivaltaisten viranomaisten suorittama compliance-toiminnon tarkastelu</p> <p><i>Ohje 12</i></p>	<p>Toimivaltaisten viranomaisten suorittama compliance-toiminnon tarkastelu</p> <p><i>Yleisohje 11</i></p>